

Søndre Havn i Køge vil inden for de næste tredive år undergå en forvandling fra et industrielt wasteland til en moderne bydel med boliger og erhverv. Som et særligt tiltag i forbindelse med denne udvikling er der søsat en strategi, hvis hensigt er at påvirke udviklingen af området med midlertidige operationer. Udstillingen Urban Play er en del af denne strategi.

I MELLEMTIDEN

Thorhallur Sigurdsson

Udstillingen Urban Play i Søndre Havn er udviklet af kurator Charlotte Bagger Brandt fra Råderum og landskabsarkitekt Bettina Lamm fra Skov & Landskab, Københavns Universitet. Udstillingen består af en række nedslag af otte forskellige performere, kunstnere og arkitekter. Det er et imponerende hold af danske og udenlandske kapaciteter, duoen har samlet til lejligheden, fra USA, Canada, Tyskland og de nordiske lande.

Værkerne rummer stor spændvidde i indhold og udtryk, selv om de alle sammen, formelt i hvert fald, udspringer fra havnen og dens bestanddele, hvor træ i forskellige afskygninger er det allestedsnærværende materiale. Udstillingsscenografien er fænomenal. Her er udstillingsgalleriets klinisk hvide vægge, hvor værker kun må ses og ikke røres, udskiftet med havnens snavs og støj som baggrundskulisse, hvor værkerne også skal berøres og bruges. Smid skoene, løb i sandet, tag en dukkert i havnen og en tur i saunaen, komponer din egen bænk eller dit eget musikstykke og nyd en bid mad i det mobile havnekøkken. Udstillingen appellerer til barnet i én, hvor evnen til sansning og oplevelse i den grad er afhængig af legelysten, som de kunstneriske udformninger giver mulighed for. Har man svært ved at smide hæmningerne, så tag et barn eller to med til Urban Play.

Spil på havnefronten

Indgangen til Urban Play markeres ved en lille musikpavillon af Monika Gora og Gunilla Bandolin fra Sverige. Værket, *Konservatorium for kasserede klaverer*, spiller på forestillingen om store, gamle, kasserede klaverer, som ingen gider at se på længere. Et skrummel fra fortiden

der fylder op i garager, i kældre og på lofter, hvor de lever en usikker tilværelse. Kunstnerne har samlet gamle klaverer i en pavillon lige ved klapbroen, der markerer indgangen til udstillingsarealet. Det er et muntert indslag, der appellerer til børn og barnlige sjæle, og som slår en positiv tone an for det, der skal komme. Når pavillonen fyldes op af besøgende med fri adgang til de kasserede klaverer, vil kakofonisk musik blive transmitteret ud over havnen. Som del af Urban Play vægter værket legen og humoren som det vigtigste, om end installationen forekommer noget løsrevet fra konteksten og det overordnede tema for havneområdets arkitektur, materialer og tradition.

Happyspace fra Sverige deltager i udstillingen med *Snegletrappen*. En lille, men stærk gestus i form af en trappe, der fører fra molens gulv og op på dens forhøjning.

Trappen er udført i sortmalede trælister, der flettes sammen i vandrette og lodrette forløb, som danner rum til snegle og andre dyr bag ved trin og trinfor kanter. Med varierende stigning og grund lever trappen på ingen måder op til bygningsreglementet, men det er netop heri, at trappen i én og samme gestus både fungerer som trappe, repos, sæde og udkigspost. Et meget enkelt anslag med stor virkning hvor trappeløbets skalagradering tilbyder varierende funktioner, hvor de mindste rum behøves af dyr og de største rum inviterer børn indenfor.

Den danske kunster Jesper Aabille byder på fisketur, romantiske middage og spis din by med projektet *Mobilkøkken* på udstillingen. Det er et eventbase-ret indslag, der i høj grad udfordrer det sociale rum ved et direkte samspil mellem kunstner og besøgende, men den dag deres udsendte befandt sig i Køge var

Monika Gora og Gunilla Bandolin: Konservatorium for kasserede klaverer.

Happyspace fra Sverige deltager med Snegletrappen. Fotos: Thorhallur Sigurdsson.

det mobile køkken ikke på havnen. Jesper Aabille vil stå for madperformance på bestemte dage i løbet af sommeren i samarbejde med lokale restauranter.

På stranden har Raumlabor fra Berlin opstillet en king size *Gynge*. Gyngen er ikke alene stor, dens beliggenhed er fænomenal med fantastisk udsigt over vandet. Gyngen er bygget af to kæmpe træbjælker, vel over 10 meter lange hver, som er forankrede i et grustæppe med god indbyrdes afstand mellem bjælkerne. Spinkel overligger i stål og en lavt kædehængende gynge. Som en rumlig gestus står gyngens to pæle som et måleredskab, der i forhold til kroppens afstand og vinkel til værket indrammer det omgivende landskab, strand, hav og siloer. Raumlabors leg med skala fordrer fatteevnen og sætter tingene i et andet perspektiv. På lang afstand opfattes de høje bjælker som to spinkle akupunktur nåle nænsomt anbragt i jordens hud. Tæt på er bjælkerne store og grove i overfladen, hvor det nederste stykke af bjælkerne tilmed er skrællet af. Gyngens overligger er anbragt højt, cirka midt på bjælkerne, hvilket giver et godt afsæt for en høj gyngetur. Og hvem vil ikke gynge her?

Tegnestuen Rintala/Eggertsson, der foruden Sami Rintala og Dagur Eggertsson nu også tæller den norske Vibeke Jensen, har tidligere præsteret arkitektur på vand, blandt andet med Floating Sauna i Bergen og Kaluga Floating Sauna. *Flydende badepavillon* er deres bidrag til udstillingen. Med tegnestuens mini-installationer, materialesans og en sjældent set poetisk tilgang til arkitekturen in mente var der store forventninger til en badetur og efterfølgende sauna i arkitekternes subtilt formede omgivelser. Derfor blev skuffelsen ekstra stor, da det viste sig at installationen var pist borte og værket blot kunne anes på tørt land på den modsatte side af havnen.

Bænken er din er et værk af Ditte Hammerstrøm, Claus Bjerre og Jeremy Walton, som tidligere har arbejdet med samme tema, blandt andet i 2002 hos Paustian. Bænken er din er en slags selvbyggerbænk, en skrammellegeplads i miniatureudgave. Her er de første byggeklodser af træ opstillet, hvorefter far, mor og børn kan bygge videre på bænken efter eget hoved, indtil stafetten gives videre til de næste besøgende. Ideen er besnæ-

Raumlabor: Gyng.
Foto: Thorhallur Sigurdsson.

rende, og tanken om selv at formgive picnic-landskabet ved at flytte rundt på brædderne og addere nye til i det pittoreske havnemiljø appellerer til alle aldersgrupper. Projekt lægger i høj grad op til brugerinddragelse, om end lysten til leg dæmpes noget af skiltet med den formynderiske påskrift: „Bænken er et kunstværk – brug er på eget ansvar (Urban Play, Sønder Havn Køge)“.

Keri Smith fra Canada bidrager til udstillingen under overskriften *Foreningen for udforskende undersøgelser*. Udstyret med en 'mobil logbog til udforskning' og en blyant opfordres de besøgende til at opliste et hav af observationer på stedet, indsamle ting og lave en installation. Logbogen er værktøjet til registreringen, hvor indholdet og sammensætningen i bogen består af vittige og lidt bizarre påfund – 'dokumenter flere af de ting, du finder, som om du aldrig før har set dem'. Metoden er slet ikke tosset, og den sender den voksne retur til Barndommens Land. Her er det ikke værket fysiske fremtoning der er i fokus, men derimod omgivelserne, iagttaget af besøgeren efter kunstnerens instrukser.

Rebar Group er en amerikansk gruppe, der med egne ord opererer tværfagligt i krydsfeltet mellem kunst, design og økologi. Gruppen har to værker på udstillingen, den ene er *Jorden er giftig* og den anden et *Legelandskab af træ og sand*. Værkerne er vidt forskellige i indhold og i måden de kommunikerer med besøgeren. Begge værker har en skarp og præcis geometrisk form: En linje og en cirkel.

Jorden er giftig består af en gangbro, en rød tråd der i et lineært snit fører fra vej og midt ind på en forurenede grund. Gangbroen er indhegnet af rød/hvid malede trælægter, som er fastgjort til karakteristiske røde afspærringscylindere med et hvidt refleksbånd foroven. Valget af afspærringsmaterialer understreger alvoren i den giftige jord. Korn fra havnens korndepoter er blevet sået i den giftige jord, og mens udstillingen står på sommeren over, antages det at marken vil vokse og kornet skifte farve fra forårsgrøn til efterårgul.

Hvor *Jorden er giftig* har et nærmest politisk korrekt budskab at formidle, er det cirkulære *Legelandskab af træ og sand* først og fremmest et landskab til leg. En

præcis cirkulær sandhøj der omkranser omkring 50 træstammer af varierende højder, en menneskeskabt skov. Et rumligt greb med pondus der godt kan matche de omliggende store industribygninger blot ved at omorganisere materiale fra havnen. De dybt forankrede træstammer har genfundet jorden, hvorimod den omgivende sandhøj langsomt hen over sommeren vil deformeres og, ja, løbe ud i sandet efter de besøgendes gentagne sandkasseleg. Det er et meget smukt værk, ren og klar komposition, subtile materialer og ikke mindst med en evne til at generere en aktivitet hvor både børn og voksne umiddelbart kan give sig i kast med at lege. Det er måske det af udstillingens værker, der bedst formår at leve op til udstillingens formålsparagraf om at invitere til deltagelse med inspiration fra legen. I begge tilfælde opereres der i Rebar Groups installationer med forvandling fra én tilstand til en anden, hvor transformationen sker over den tid udstil-

lingen varer. En reference til de processer der finder sted på havnen hvor materiel i flydende og fast form aflæsses, oplagres og udskibes, hvormed havnelandskabet konstant ændrer form og tilstand.

Mellem rum

At bruge kultur som operationelt værktøj i forbindelse med udvikling af byrum og bydele er en sympatisk tanke, og det bliver interessant at se, hvordan man fremover i Køge vil forfølge den strategi. Det, der forekommer at være udfordringen på netop dette sted, er beliggenheden. Søndre Havn i Køge ligger afsides, og det liv der i dag udspiller sig dér er syntetisk. Boligerne mangler og menneskene med.

Om kulturstrategien der 'skal sikre bylivet før byen' lykkes, afhænger delvis af midlertidige initiativer som Urban Play. Det er her, at der er plads til de skæve vinkler, refleksioner, brugerinput og ikke mindst fejltagelser. På Carlsbergs område i København er der allerede etableret

byrum der opfordrer til aktivitet og bevægelse. Dér virker det, som om Carlsberg trods alt ligger for afsides til at kunne fylde deres rum med liv og glade dage, og man ledes mod den konklusion, at så længe arealet ikke er omkranset af boliger, vil det ikke myldre med mennesker på pladserne. Anderledes forholder det sig fx med Prags Have i Holmbladsgade hvor det emmer af liv, men her befinder byrummet og aktiviteten sig i et i forvejen tæt befolket område.

Initiativet i Køge er prisværdigt, men ser man de enkelte værker i Urban Play som akupunktur i industrilandskabet, vil helbredseffekten være begrænset, medmindre der samtidig forefindes liv på stedet. Derfor er det rigtig set af planlæggerne at etablere en række events for at trække publikum til og generere flow og aktivitet omkring udstillingen, for uden bemanning og program kan der være småt med mennesker. På en solbeskinnet dag i maj måned befandt de fleste af de relativt få mennesker i området sig på stranden. Hertil skal udstyret være i orden, frø som man bliver opfordret til så i den giftige jord skal være tilgængelige, ligesom værktøj til selvbyggerbænken skal være til stede for at aktivere brugeren. Og ikke mindst skal den flydende sauna i vandet. Så kommer de besøgende igen og igen.

Thorhallur Sigurdsson er arkitekt MAA og medindehaver af Andersen & Sigurdsson Arkitekter.

Kilder

www.urbanplay.dk
www.raaderum.com
www.aabile.dk
www.kerismith.com
www.gora.se
www.bandolin.se
www.happyspace.se
www.hammerstroem.dk
www.clausbjerre.dk
www.walton.dk
www.rebargroup.org
www.rintalaeggertsson.com
www.raumlabor.net

Urban Play indgår i Køge Kysts strategi for kulturel byomdannelse.

Rebar Group: Vandremark og herunder til venstre: Legelandskab af træ og sand. Foto: Thorhallur Sigurdsson.

Herunder til højre: Ditte Hammerstrøm, Claus Bjerre, Jeremy Walton, Bænken er din III, 2003.

